

Bruxelles, 27. svibnja 2024.
(OR. en)

9447/24

COARM 92
CONOP 29
CFSP/PESC 653

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o stajalištu EU-a u pogledu borbe protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem s obzirom na Četvrtu konferenciju o preispitivanju provedbe Akcijskog programa UN-a u vezi s malim i lakim oružjem

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o stajalištu EU-a u pogledu borbe protiv nezakonite trgovine malim i lakim oružjem s obzirom na Četvrtu konferenciju o preispitivanju provedbe Akcijskog programa UN-a u vezi s malim i lakim oružjem (New York, 18. – 28. lipnja 2024.), kako ih je odobrilo Vijeće na 4028. sastanku održanome 27. svibnja 2024.

**ZAKLJUČCI VIJEĆA O STAJALIŠTU EU-a U POGLEDU BORBE PROTIV
NEZAKONITE TRGOVINE MALIM I LAKIM ORUŽJEM S OBZIROM NA ČETVRTU
KONFERENCIJU O PREISPITIVANJU PROVEDBE AKCIJSKOG PROGRAMA UN-a U
VEZI S MALIM I LAKIM ORUŽJEM
(NEW YORK, 18. – 28. LIPNJA 2024.)**

1. Vijeće napominje da se nezakonitim malim i lakim oružjem i pripadajućim streljivom i dalje doprinosi nestabilnosti i oružanom nasilju, što sprečava održivi razvoj i napore koji se ulažu u upravljanje krizama, dodatno destabilizira cijele regije, države koje se u njima nalaze i njihova društva, potiče oružano nasilje i organizirani kriminal te pojačava učinak terorističkih napada. Vijeće je predano sprečavanju i suzbijanju nezakonite trgovine malim i lakim oružjem te pripadajućim streljivom, kao i promicanju obveze preuzimanja svih oblika odgovornosti u vezi sa zakonitom trgovinom njima.
2. U skladu s doprinosom Europske unije Paktu UN-a za budućnost i Novom programu za mir glavnog tajnika UN-a Vijeće primjećuje potrebu za jačanjem instrumenata za kontrolu konvencionalnog oružja i poboljšanjem zaštite civila od učinaka tog oružja, među ostalim promicanjem daljnje usklađenosti s međunarodnim humanitarnim pravom i pravom o ljudskim pravima te poticanjem borbe protiv širenja malog i lakog oružja, i to s pomoću: 1. donošenja regionalnih i nacionalnih planova, ciljeva i obveza s odgovarajućim sredstvima za praćenje napretka i mobilizaciju međunarodne potpore; 2. nadovezivanja na Akcijski program UN-a i dostupne međunarodne alate i inicijative za praćenje, izgradnje kapaciteta za sprečavanje preusmjerenja i osiguravanja djelotvornog upravljanja zalihama; 3. uzimanja u obzir novog tehnološkog razvoja.
3. Vijeće smatra Akcijski program Ujedinjenih naroda za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonitog trgovanja malim i lakim oružjem u svim njegovim aspektima („Akcijski program”) univerzalnim okvirom za borbu protiv opasnosti koju predstavlja nezakonito malo i lako oružje te podupire njegovu potpunu i djelotvornu provedbu na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini.

4. Vijeće pozdravlja predstojeću Četvrtu konferenciju o preispitivanju u New Yorku od 18. do 28. lipnja 2024. („Konferencija RevCon4”), koja predstavlja priliku da se preispita napredak u provedbi Akcijskog programa. Smatra da bi u okviru Konferencije RevCon4 trebalo stremiti osiguravanju relevantnosti Akcijskog programa i povećanju njegove djelotvornosti.
5. Vijeće podsjeća da je 17. listopada 2022. donijelo Odluku (ZVSP) 2022/1965 o potpori potpunoj i djelotvornoj provedbi Akcijskog programa i Međunarodnog instrumenta za praćenje, unapređenju međunarodne, regionalne i nacionalne sigurnosti, doprinosu ostvarivanju sigurnosti ljudi, promicanju održivog razvoja putem kontrole malog i lakog oružja i potpori rodno osjetljivim politikama i programima kontrole u vezi s malim i lakim oružjem, na temelju dubinske analize kojom se u obzir uzima rodna dimenzija.
6. Europska unija podržala je sadržajne i uključive pripreme za Konferenciju RevCon4 u skladu s Odlukom Vijeća (ZVSP) 2022/1965. Države sudionice i odgovarajuće regionalne organizacije mogle su u okviru regionalnih sastanaka utvrditi izazove povezane s malim i lakim oružjem, specifične za pojedinačne regije, i raspravljati o regionalnim prioritetima za Konferenciju RevCon4.
7. EU će konstruktivno doprinositi smislenom i konkretnom sporazumnom ishodu Konferencije RevCon4 te ustrajati na tome da se u zaključnom dokumentu Konferencije odražavaju sljedeći ključni ciljevi:
 - i. uviđanje činjenice da se provedba Akcijskog programa temelji na sinergiji s međunarodnim instrumentima koji imaju slične ciljeve poput Ugovora o trgovanju oružjem i Protokola UN-a o vatrenom oružju, među ostalim u pogledu obveza izvješćivanja te pomoći i suradnje;

- ii. pozdravljanje donošenja globalnog okvira za upravljanje konvencionalnim streljivom tijekom njegova cjelokupnog životnog ciklusa; uvažavanje činjenice da se globalnim okvirom za sprečavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje nezakonite trgovine streljivom dopunjuje provedba Akcijskog programa; zadržavanje sprečavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja nezakonite trgovine streljivom za malo i lako oružje u okviru Akcijskog programa i rješavanje pitanja svih potrebnih upućivanja na odgovorno upravljanje streljivom u cilju uključivanja streljiva u proces Akcijskog programa te poticanje država sudionica Akcijskog programa na razmjenu i dijeljenje relevantnih iskustava, stečenih pouka i najboljih praksi u skladu s Globalnim okvirom; uvažavanje činjenice da mnoge države već primjenjuju odredbe Akcijskog programa i Međunarodnog instrumenta za praćenje na streljivo za malo i lako oružje;
- iii. uvažavanje činjenice da se mir, u skladu s Programom održivog razvoja do 2030., ne može postići bez održivog razvoja niti se razvoj može ostvariti bez mira i poštovanja ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Suzbijanje nezakonite trgovine malim i lakim oružjem i pripadajućim streljivom od ključne je važnosti u tom smislu;
- iv. podržavanje rodno osjetljivog pristupa u pogledu kontrole malog i lakog oružja i prepoznavanje raznolikih učinaka oružanog nasilja na žene, muškarce, djevojčice i dječake te promicanje uloge žena u provedbi Akcijskog programa i rodne analize u aktivnostima kontrole malog i lakog oružja kao preduvjeta za njihovu djelotvornost;
- v. poduzimanje mjera za očuvanje i povećanje djelotvornosti Akcijskog programa i Međunarodnog instrumenta za praćenje s obzirom na pomake u tehnološkom razvoju, konstrukcijskim rješenjima i proizvodnji malog i lakog oružja te trgovanju njime. EU izražava osobitu zabrinutost jer se zbog rastućeg trenda malog oružja s polimernim okvirom ili modularnim konstrukcijskim rješenjima i nepostojanja globalnog standarda u vezi s time kako se i gdje to oružje treba označiti riskira postupno narušavanje kapaciteta za praćenje tog oružja. Kako bi se omogućio i očuvao kapacitet za praćenje malog i lakog oružja s polimernim okvirom i modularnog malog i lakog oružja potrebno je u okviru Konferencije RevCon4 postići suglasje o procesu koji bi vodio sporazumnom ishodu u vezi s označivanjem takvog malog i lakog oružja;
- vi. potpora uspostavi otvorene tehničke stručne skupine za provedbu Akcijskog programa UN-a i njegova Međunarodnog instrumenta za praćenje u pogledu novih tehnologija u području malog i lakog oružja;

- vii. podupiranje postojeće dobrovoljne razmjene informacija među državama o utvrđenim slučajevima preusmjeravanja kako bi se otkrili i prekinuli kanali za trgovinu oružjem te poboljšao kapacitet za procjenu rizika u kontekstu kontrola izvoza oružja (članak 11. Ugovora o trgovini oružjem i Forum za razmjenu informacija o preusmjeravanju);
 - viii. isticanje uloge praksi kontrole izvoza oružja u sprečavanju i suzbijanju nezakonite trgovine malim i lakim oružjem, među ostalim s pomoću procjene rizika od preusmjeravanja (ujedno iz rodne perspektive) prije izdavanja izvoznih dozvola;
 - ix. podupiranje aktivnosti za kontrolu malog i lakog oružja na područjima zahvaćenima sukobom, i to u okviru povećane uloge UN-a i regionalnih operacija potpore miru, te razmatranje, pri određivanju mandata tih operacija, u svakom pojedinačnom slučaju, uključivanja pomoći za praćenje embarga na oružje i upravljanje zalihama i to, prema mogućnosti, u suradnji s UN-ovim stručnim skupinama zaduženima za praćenje embargâ na oružje UN-a;
 - x. isticanje uloge Akcijskog programa u borbi protiv terorizma. Djelotvornom provedbom Akcijskog programa doprinosi se sprečavanju terorista da nabave malo i lako oružje, čime se smanjuje mogući učinak njihovih napada;
 - xi. prepoznavanje uloge malog i lakog oružja u nasilju u obitelji i rodno uvjetovanom nasilju, osobito u slučaju nasilja od strane obitelji ili intimnog partnera, te osiguravanje toga da javno dostupni podaci o zlouporabi vatrenog oružja budu razvrstani po spolu i da uključuju podatke o nasilju u obitelji i rodno uvjetovanom nasilju;
 - xii. podupiranje važne uloge regionalnih organizacija u provedbi Akcijskog programa, kao i uključivanja istraživača, civilnog društva i industrije u aktivnosti povezane s Akcijskim programom općenito.
8. EU podupire navođenje upućivanja u zaključnom dokumentu Konferencije RevCon4 na sljedeće dokumente:
- zaključne dokumente sa sastanaka u razdoblju između zasjedanja u vezi s Akcijskim programom (Sedmi dvogodišnji sastanak država u 2021. i Osmi dvogodišnji sastanak država u 2022.);

- izvješće glavnog tajnika UN-a u vezi s malim i lakim oružjem Općoj skupštini UN-a iz 2022. (A/CONF.192/BMS/2022/1) i Vijeću sigurnosti UN-a iz 2023. (S/2023/823) i 2021. (S/2021/839);
- izvješće glavnog tajnika UN-a o najnovijim pomacima u proizvodnji, tehnološkom razvoju i konstrukcijskim rješenjima malog i lakog oružja te implikacijama za provedbu Međunarodnog instrumenta za praćenje Općoj skupštini UN-a (A/CONF.192/BMS/2014/1);
- rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o malom i lakom oružju (RVSUN 2117 (2013), RVSUN 2220 (2015) i 2370 (2017));
- Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a o ženama, miru i sigurnosti (RVSUN 1325 (2000) i naknadne rezolucije), s posebnim upućivanjem na RVSUN 2242 (2015), u okviru kojega se osobito potiče uloga žena u naporima u vezi sa sprečavanjem, suzbijanjem i iskorjenjivanjem nezakonitog prijenosa malog i lakog oružja te njegova destabilizirajućeg gomilanja i zlouporabe;
- Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1612 iz 2005. o djeci i oružanim sukobima;
- Rezoluciju Opće skupštine UN-a o upravljanju konvencionalnim streljivom tijekom njegova cjelokupnog životnog ciklusa (A/RES/78/47), kojom se usvaja Globalni okvir za upravljanje konvencionalnim streljivom tijekom njegova cjelokupnog životnog ciklusa (A/78/111), koji je namjenski međunarodni instrument za rješavanje sigurnosnih rizika u pogledu konvencionalnog streljiva, uključujući preusmjeravanje i nezakonito trgovanje streljivom i neplanirane eksplozije streljiva;
- dokumente OEES-a o malom i lakom oružju.

9. Što se tiče razmatranja provedbe Akcijskog programa, EU podržava uključivanje sljedećih elemenata u zaključni dokument Konferencije RevCon4:

- i. promicanje nacionalne provedbe putem nacionalnih tijela za međuagencijsku koordinaciju, nacionalnih akcijskih planova, nacionalnih kontaktnih točaka na institucionalnoj i tehničkoj razini, zakonodavstva, među ostalim kaznenih klauzula, propisa i upravnih postupaka, te praćenja relevantnih aspekata životnog ciklusa malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, uključujući proizvodnju i označivanje, vođenje evidencije, trgovinu, prijenos, sigurno i zaštićeno skladištenje i uništavanje;
- ii. potpora regionalnoj i podregionalnoj suradnji i koordinaciji;
- iii. promicanje aspekata povezanih s malim i lakim oružjem u okviru bilateralne i međuregionalne suradnje u području sigurnosti, uključujući prekograničnu suradnju i razmjenu informacija među tijelima kaznenog progona i carinskim tijelima, radi ograničavanja nezakonite trgovine malim i lakim oružjem;
- iv. unapređenje uloge regionalnih i podregionalnih organizacija i njihovo jačanje pri pružanju pomoći državama u provedbi Akcijskog programa;
- v. omogućivanje i promicanje razmjene i uporabe informacija o utvrđenim obrascima nezakonite trgovine i slučajevima preusmjeravanja u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, među ostalim s pomoću internetskih baza podataka na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, uz pružanje pruža potpore ulozi Interpola i Ujedinjenih naroda u tome pogledu;
- vi. promicanje primjene sporazumâ s krajnjim korisnicima u kontekstu kontrole izvoza malog i lakog oružja;
- vii. poticanje primjene novih tehnologija u kontroli malog i lakog oružja kako bi se utvrdile rute i obrasci preusmjeravanja malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva te doprinos kaznenim istragama tih slučajeva preusmjeravanja;
- viii. jačanje napora u svrhu fizičke zaštite zaliha i upravljanja njima, među ostalim primjenom novih tehnologija;
- ix. poboljšanje razmjene informacija u vezi sa zaplijenama oružja, u skladu s nacionalnim zakonodavstvima, radi otklanjanja ranjivosti i unapređenja mogućnosti za istrage i kazneni progon, uz osobit naglasak na regionalnoj suradnji;

- x. promicanje i podupiranje provedbe standardâ i najboljih praksi za postupanje s malim oružjem (Modularni kompendij o provedbi kontrole malog oružja (MOSAIC)) i streljivom (međunarodne tehničke smjernice za streljivo (IATG));
- xi. promicanje transparentnosti poticanjem država da međusobno dijele svoje nacionalne kontaktne točke, na institucionalnoj i tehničkoj razini, za Akcijski program;
- xii. poticanje država na podnošenje dvogodišnjih izvješća o stanju provedbe Akcijskog programa i Međunarodnog instrumenta za praćenje u cilju povećanja broja i kvalitete tih izvješća, uključivanja malog i lakog oružja u ta izvješća za potrebe Registra UN-a za konvencionalno oružje (UNROCA) i promicanja sinergije u tom području s drugim povezanim međunarodnim instrumentima;
- xiii. rješavanje problema nezakonite proizvodnje i modifikacije malog i lakog oružja i njegovih komponenti u okviru obrtničke proizvodnje, uz uzimanje u obzir najnovijeg razvoja i trendova, što, među ostalim, uključuje trodimenzionalno tiskanje, ponovno osposobljavanje onesposobljenog vatrenog oružja i preinaku vatrenog oružja na slijepe naboje;
- xiv. rješavanje sve većih izazova u smislu obrtničke proizvodnje malog i lakog oružja u okviru Akcijskog programa i Međunarodnog instrumenta za praćenje;
- xv. promicanje dobrih praksi u vezi s onesposobljavanjem kako bi se malo i lako oružje učinilo trajno neuporabljivim, a ponovno osposobljavanje fizički onemogućilo, među ostalim promicanjem standarda utvrđenih Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/2403;
- xvi. promicanje uništavanja kao preferiranog odabira za rješavanje prekomjernih zaliha malog i lakog oružja;
- xvii. uzimanje u obzir rastuće važnosti interneta i internetskih transakcija, uključujući nematerijalan prijenos tehnologije i konstrukcijskih rješenja u nezakonitoj trgovini malim i lakim oružjem i njegovim dijelovima i komponentama;
- xviii. otklanjanje razlika među zakonodavstvima država kojima se olakšava nezakonita trgovina malim i lakim oružjem te njegova proizvodnja, uključujući nezakonitu preinaku vatrenog oružja na slijepe naboje u funkcionalno vatreno oružje;
- xix. promicanje jačanja uloge UN-a i regionalnih operacija održavanja mira, u okviru njihovih mandata te u skladu s potrebama, u području nezakonitog malog i lakog oružja;

xx. uvažavanje pitanja povezanih s malim i lakim oružjem te streljivom u okviru programâ obnove nakon sukoba, osobito programâ demobilizacije, razoružanja i reintegracije, programâ reforme sigurnosnog sektora i programâ za žene, mir i sigurnost.

10. Što se tiče razmatranja provedbe Međunarodnog instrumenta za praćenje, EU podržava uključivanje sljedećih elemenata u zaključni dokument Konferencije RevCon4:

- i. osiguravanje učinkovitosti Međunarodnog instrumenta za praćenje s obzirom na tehnološki razvoj i razvoj u pogledu konstrukcijskih rješenja malog i lakog oružja. EU izražava osobitu zabrinutost jer se zbog rastućeg trenda malog oružja s polimernim okvirom ili modularnim konstrukcijskim rješenjima i nepostojanja globalnog standarda u vezi s time kako se i gdje to oružje treba označiti riskira postupno narušavanje kapaciteta za praćenje tog oružja. Kako bi se omogućio i očuvao kapacitet za praćenje malog i lakog oružja s polimernim okvirom i modularnog malog i lakog oružja potrebno je u okviru Konferencije RevCon4 postići suglasje o procesu koji bi vodio sporazumnom ishodu u vezi s označivanjem takvog malog i lakog oružja. Taj bi proces trebao rezultirati sporazumnim dokumentom kojim se dopunjuje Međunarodni instrument za praćenje, primjerice kao prilog tom instrumentu. Osim dogovora o označivanju malog i lakog oružja s polimernim okvirom i modularnog malog i lakog oružja tim bi se dokumentom trebale obuhvatiti i druge posljedice tehnološkog razvoja i razvoja u pogledu konstrukcijskih rješenja malog i lakog oružja, uključujući trodimenzionalno tiskanje, kao i razvoj u pogledu označivanja, evidentiranja i praćenja. Takvim bi se dokumentom osiguralo da tehnološki razvoj i razvoj u pogledu konstrukcijskih rješenja ne rezultiraju smanjenom djelotvornosti Međunarodnog instrumenta za praćenje;
- ii. promicanje označivanja uvoza, kako se to propisuje Međunarodnim instrumentom za praćenje, prema mogućnosti u trenutku proizvodnje;
- iii. promicanje primjene novih tehnologija za učinkovitije označivanje, evidentiranje i praćenje malog i lakog oružja. S time u vezi sažetak predsjedatelja o sastanku vladinih stručnjaka sadržava relevantne nalaze i prijedloge;
- iv. jačanje mehanizama za razmjenu informacija o nacionalnim sustavima označivanja u trenutku proizvodnje, kao i o standardnim postupcima koji se odnose na zaplijenjeno neoznačeno malo i lako oružje;
- v. promicanje provedbe Međunarodnog instrumenta za praćenje na nacionalnoj razini s pomoću zakonodavstva o označivanju, evidentiranju i praćenju te sastavljanje dvogodišnjih izvješća, uspostava nacionalnih kontaktnih točaka i izrada nacionalnih akcijskih planova;

- vi. izgradnja kapaciteta za praćenje nezakonitog malog i lakog oružja te streljiva u područjima zahvaćenima sukobima jer se njome može doprinijeti utvrđivanju i ograničavanju dotoka nezakonitog oružja u područja sukoba. To se, među ostalim, može ostvariti potporom uključivanju UN-a i regionalnih operacija potpore miru u prikupljanje, evidentiranje, praćenje i uništavanje nezakonitog malog i lakog oružja i pripadajućeg streljiva, ako je to primjereno i u skladu s njihovim mandatima i, kad god je to moguće, u suradnji sa stručnim skupinama UN-a za praćenje embarga na oružje UN-a; potporom izgradnji kapaciteta lokalnih sigurnosnih tijela i tijela kaznenog progona, među ostalim iz perspektive žena, mira i sigurnosti, za praćenje i istraživanje u kombinaciji s promicanjem Interpolove baze podataka iArms i drugih relevantnih baza podataka te potporom inicijativama kao što je mehanizam iTrace u okviru projekta *Conflict Armament Research*.
11. U pogledu razmatranja međunarodne suradnje i pomoći EU podržava uključivanje sljedećih elemenata u zaključni dokument Konferencije RevCon4:
- i. potpore provedbi Akcijskog programa na temelju suradnje i pomoći za aktivnosti kontrole malog i lakog oružja;
 - ii. procjene učinka suradnje i pružene pomoći za provedbu Akcijskog programa te predstavljanje ishoda navedene procjene na dvogodišnjim sastancima država koji se odvijaju u procesu između zasjedanja u vezi s Akcijskim programom;
 - iii. povećanja djelotvornosti i održivosti pružene pomoći boljom koordinacijom u suradnji s relevantnim regionalnim organizacijama, donatorima i provedbenim agencijama te uz punu odgovornost država primateljica i, ako je to moguće, na temelju upravljanja koje se oslanja na njihove nacionalne akcijske planove;
 - iv. potpore Zakladi UN-a za potporu suradnji u donošenju propisa za oružje (UNSCAR);
 - v. veće transparentnosti suradnje i pomoći u području kontrole malog i lakog oružja pružanjem potpore globalnom registru podataka o pomoći u pogledu kontrole tog oružja.